

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.06.1981, sp. zn. 4 Cz 15/81, ECLI:CZ:NS:1981:4.CZ.15.1981.1

Číslo: 42/1983

Právní věta: Ak organizácia požaduje od pracovníka náhradu škody z dôvodu zodpovednosti za stratu zverených predmetov podľa ustanovenia § 178 Zák. práce a ak sa v konaní zistí, že nedošlo k zvereniu predmetov na písomné potvrdenie, je súd povinný ešte skúmať, či pracovník zodpovedá za škodu podľa všeobecnej úpravy zodpovednosti v zmysle ustanovenia § 172 Zák. práce.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.06.1981

Spisová značka: 4 Cz 15/81

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, Rozhodnutí soudu

Předpisy: 65/1965 Sb. § 172
§ 178

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42/1983 sb. rozh.

Ak organizácia požaduje od pracovníka náhradu škody z dôvodu zodpovednosti za stratu zverených predmetov podľa ustanovenia § 178 Zák. práce a ak sa v konaní zistí, že nedošlo k zvereniu predmetov na písomné potvrdenie, je súd povinný ešte skúmať, či pracovník zodpovedá za škodu podľa všeobecnej úpravy zodpovednosti v zmysle ustanovenia § 172 Zák. práce.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 29. 6. 1981, [4 Cz 15/81](#))

Žalujúca organizácia sa domáhala žalovanom zaplata sumy 8647 Kčs. V priebehu sporu upravila svoj žalobný návrh tak, že žiadala, aby bol žalovaný zaviazaný zaplatiť jej sumu 6874 Kčs. Svoj nárok odôvodňovala tým, že žalovaný ako vedúci autoservisnej služby prevzal pracovné nástroje (2 skúšačky, 1 striekaciu pištoľ, 1 hydraulický zdvihák, 1 nabíjačku, 1 technické stopky, 1 tlakomer a 1 merač), pri inventúrach 19. 9. a 17. 10. 1977 žalovanému uvedené veci v servise chýbali, a preto v zmysle ustanovenia § 178 ods. 1 Zák. práce zodpovedá za stratu uvedených predmetov.

Okresný súd v Nových Zámkoch rozsudkom žalobu zamietol; o trovách konania nerozhodol, pretože žalovaný sa ich náhrady výslovne vzdal. V dôvodoch svojho rozsudku uviedol, že žalovaný nemôže zodpovedať za stratu predmetov uvádzaných v žalobe, pretože predmety, za ktoré sa požaduje náhrada, osobne neprevzal pre výkon svojej práce a s týmito predmetmi ani nenakladal; tieto predmety boli určené pre pracovný výkon jednotlivých ďalších pracovníkov, pričom žalovaný prakticky s nimi ani nedisponoval. Preto nemôže za ich stratu zodpovedať v zmysle žalobného návrhu.

Na odvolanie žalujúcej strany Krajský súd v Bratislave svojím rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu v Nových Zámkoch. Vychádzal v podstate z toho istého zistenia ako súd prvého stupňa. Okrem toho uviedol, že nebolo zistené, za akých okolností došlo k strate nástrojov. Nástroje používali viacerí zamestnanci pri dvoch pracovných smenách a zrejme sa nedalo zabrániť zo strany žalovaného ich strate, prípadne ich odcudzeniu. Nie je preto preukázaná príčinná súvislosť medzi stratou nástrojov a vzniklou škodou.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR, tak, že uvedenými rozsudkami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

V prejednávanej veci súdy obidvoch stupňov došli na základe vykonaného dokatovania k správne názoru, že v danom prípade nemôže žalujúca organizácia vyvodzovať zvýšenú zodpovednosť žalovaného za stratu zverených predmetov podľa ustanovenia § 178 ods. 1 Zák. práce. Nástroje, náradie, ochranné pracovné pomôcky a základné prostriedky, ktoré sú uvedené v operatívno-technickej evidencii a odsúhlasené v inventúrnom zozname, nie sú také predmety, ktoré by žalovaný ako pracovník bol používal sám a u ktorých by mal možnosť kvalifikovane zabezpečiť ich ochranu 1) .

Súdy však v danom prípade nepostupovali do všetkých dôsledkov tak, ako je to potrebné z hľadiska ochrany majetku v socialistickom vlastníctve.

V prípade, že organizácia požaduje náhradu škody od pracovníka z titulu zodpovednosti podľa ustanovenia § 178 Zák. práce a súd zistí, že neboli splnené hmotnoprávne podmienky zvýšenej zodpovednosti pracovníka podľa ustanovenia § 178 ods. 1 Zák. práce, je povinný skúmať, či pracovník nezodpovedá za škodu na základe všeobecnej zodpovednosti podľa ustanovenia § 172 ods. 1 Zák. práce.

Súdy nevykonali v prejednávanej veci potrebné dokazovanie, nemohli preto zhodnotiť jeho výsledky; v dôsledku toho nemohli rozhodnúť o zodpovednosti žalovaného aj z hľadiska ustanovenia § 172 Zák. práce. Mali si tiež objasniť, či žalovaný pri plnení pracovných povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy a pracovného poriadku robil potrebné opatrenia, aby náradie, nástroje a pracovné pomôcky, ktoré sa používali v autoopravni, boli riadne evidované a vydávané pracovníkom spôsobom, ktorý zaručoval návratnosť do skladu, prípadne zvýšenú zodpovednosť pracovníka podľa ustanovenia § 178 Zák. práce. Žalujúca organizácia musí v tomto prípade preukázať zavinenie žalovaného (§ 172 ods. 3 Zák. práce). V uvedenom zmysle vytýkané pochybenia neodstránil v tejto veci ani odvolací súd.

Pretože súdy obidvoch stupňov nepostupovali naznačeným spôsobom, porušili zákon v ustanoveniach § 5, § 6, § 120 ods. 1, § 132 a § 153 ods. 1 O. s. p. (a odvolací súd aj v ustanovení § 219 O. s. p.) v súvislosti s ustanoveniami § 172 a § 178 Zák. práce.

1) Porov. aj rozhodnutie uverejnené pod č. 70/1972 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk.